

Die Boomsoortprofiel vir kinders

Merk elke eienskap wat STERK in jou kind na vore gekom het van babajare af, en die eienskappe wat steeds prominent is. Al is jou kind reeds 'n tiener, moet jy by die babaprofiel begin. (Gebruik 'n voorletter om die eienskappe aan te dui as jy meer as een kind het.) Merk hierdie prominente eienskappe by al vier die “boompies” se *a*- en *b*-gedeeltes.

Palmboompie

Van geboorte tot 2 jaar

- a. het helder, wakker ogies
reageer op mense
word vrolik wakker
is vol grappies en laggies
maak baie geluidjies, en praat vroeg
skrik nie vir vreemdelinge nie
raak baie opgewonde
- b. land gereeld in die moeilikheid
huil wanneer ouers wegloop
skakel moeilik by roetine in
weet hy of sy is oulik
beweeg aanmekaar
kan nie alleen speel nie
sukkel om te gaan slaap

Van 3 jaar tot voor tienerjare

- a. gee baie drukies en soene
is waaghalsig
is entoesiasies en vrolik
is pretliwend
word gou vrolik na trane
fantaseer, trek aan en speel toneel
is mal oor maatjies
het baie belangstellings en aktiwiteite
geniet lawwe geluide en ongelukke

Totaal: _____

- b. maak nie werkies klaar nie
vergeet en verloor besittings
het 'n kort, swak aandagspan
kan nie beurte afwag nie
raak met tye ooremosioneel
wil aanmekaar erkenning hê
vertel wolhaarstories
eet gulsig, vinnig en slordig
leer maklik vloekwoorde aan

Tienerjare

- a. is die populêre kind
kan almal oorhaal na sy/haar kant toe
is mal oor uitdagings (*dares*)
is kleurvol of kreatief met voorkoms
werk vir goedkeuring en lof
vra maklik om verskoning
het verrassende idees
bestee baie tyd buite die huis
ondersteun en moedig ander aan
- b. manipuleer, jok of mislei
gee in onder groepsdruk
doen lawwe dinge vir aandag
tree onvolwasse op
is vol verskonings oor foute
neem nie pligte ernstig op nie
vermy skoolwerk of rammel dit af
leer maklik slegte gewoontes aan
luister nie – wil alles self uittoets

Roosboompie

Van geboorte tot 2 jaar

- a. lyk vasberade
wil vroeg kriip, staan en loop
is vol energie
is waaghalsig – het geen vrees
probeer take self bemeester
verken die wêreld aktief
hou meer van ouer kinders
- b. het 'n baie sterk wil
is veeleisend of kwaai
skree lank, veral voor slaaptyd
gooi, skop of breek graag goed
het woede-uitbarstings voor 2 jaar
slaap minder as ander babas
het uitgesproke voorkeure en afkere

Van 3 jaar tot voor tienerjare

- a. is 'n gebore leiertjie
is bang vir niks en niemand
“werk” vinnig
hou van speletjies en kompetisies
is rats en aktief
lyk selfversekerd
is vroeg onafhanklik
druk deur, maak klaar
geniet dit om te help
- b. probeer ouers beheer
het intense uitbarstings
knou maatjies af
wil nie hulp hê nie
toets alle grense
baklei en stry graag
is hardkoppig en uitdagend

Totaal: _____

weier om “nee” te aanvaar
luister nie na ander nie

Tienerjare

- a. is hardwerkend en betyds
is goed met organisasie
het “volgeling” eerder as vriende
los probleme goed en vinnig op
het goeie selfbeeld
hanteer krisis goed
word dikwels as leier gekies
is verantwoordelik en getrou
doen alles na beste vermoë
- b. is onsensitief teenoor ander
kan te oordonderend wees
is beterweterig
is beledigend of aggressief
is krities en veroordelend
erken moeilik skuld
blameer ander vir eie foute
gebruik ander vir eie gewin
is ondankbaar en arrogant

Van geboorte tot 2 jaar

- a. is ernstig en stil
is versigtig
is 'n rustige baba
hou van roetine
is selde stout, gedra hom/haar goed
voel grense self aan
kan alleen gaan slaap
- b. skrik vir vreemdes
lyk dikwels hartseer
is sensitief, selfs pieperig
het erge skeidingsangs
huil en kerm baie
is skaam en skugter
is vol fiemies

Van 3 jaar tot voor tienerjare

- a. raak verlore in eie gedagtes
stel belang in kuns of musiek
het een beste maatjie vir lank
hou van struktuur en reëls
is perfeksionisties, noukeurig
is emosioneel kompleks en intens
wil eerder binne as buite speel
neem skoolwerk baie ernstig op
leer vinnig wat verwag word
- b. is buierig of selfbejammerend
kerm en neul lank aaneen
neem alles persoonlik op
raak emosioneel oor konflik
raak gou moedeloos
is oormatig selfbewus

raak dikwels gespanne
smag na goedkeuring
gee op wanneer hy/sy sukkel

Tienerjare

- a. presteer op skool
is kunssinnig en kreatief
hou dagboeke, lysies en roosters aan
is pligsgetrou
kom betyds en is voorbereid
verkies 'n netjiese omgewing
is vol deernis vir ander
is saggeaard
werk noukeurig, versigtig en akkuraat
- b. stel onhaalbare doelwitte
raak depressief en wanhopig
is oorsensitief vir kritiek
dryf self tot uitbranding
het 'n swak selfbeeld
is afhanklik van erkenning
raak maklik foutvinderig
word haatdraend of bitter
raak onredelik en emosioneel

Van geboorte tot 2 jaar

- a. is tevrede en stil
is aanpasbaar
slaap meer as ander babas
is aangenaam en "maklik"
is geduldig
sit of lê graag tussen mense
vra min stimulasie
- b. reageer nie spontaan nie
vermy vreemdelinge
ontdek nie die omgewing nie
is lui om te leer loop
lag en praat min
kom afsydig voor
drink, eet of reageer stadig

Van 3 jaar tot voor tienerjare

- a. geniet passiewe tydverdrywe
geniet dit om in 'n geselskap te sit
maak nie moeilikheid nie
wil graag ouers tevrede stel
is gewillig, hulpvaardig
is ontspanne en rustig
is dierbaar en lief
het insig in ander se behoeftes
tree versorgend op
- b. neem nie aktief deel nie
vermy werk en inspanning
is hardkoppig op 'n stil manier
is bang om te waag
slaap of lê te veel rond
onttrek uit konflik – stilstupe

ontvlug voor die TV/rekenaar
is gemaksugtig en selfsugtig
is stadig en dikwels laat

Tienerjare

- a. is saggeaard
is maklik om mee klaar te kom
is 'n simpatieke luisteraar
bly lojaal aan vriende
is 'n vredemaker
is emosioneel stabiel
raak selde gespanne
het slim, droë humorsin
glo die beste van almal
- b. sukkel met keuses
gee werk laat in
is ongemotiveerd
kan sarkasties en agteraf wees
lê beginsels neer ter wille van die vrede
het min dryf en ambisie
"slaan toe" onder druk
is onbetrokke en passief
kommunikeer swak

Met erkenning vir die ouderdomsindeling, party van die baba-eienskappe en die basiese temperamentseienskappe aan Florence Littauer (2000).

Addisionele eienskappe is bygevoeg en sommige is vervang ná bestudering van die werk van Beverley Lahaye (1997), Mary en Sam Peebles (1994) en Charles F. Boyd (1994) en die waarneming van 'n groot aantal kinders oor 'n tydperk van sewe jaar.

Opsommingstabel

m Palmboompie (P)	Totaal: _____
m Roosboompie (R)	Totaal: _____
m Sierboompie (S)	Totaal: _____
m Denneboompie (D)	Totaal: _____

Berekening van die tellings en interpretasie

Tel elke keer die boomsoort se totale merkies bymekaar en skryf dit regs van die boomnaam by *Totaal*. Wanneer jy al vier boomsoorte se totale tellings bereken het, kan jy dit oordra na die kleiner tabel hierbo. Dit dien as jou opsomming waaruit jy die relatiewe sterkte van jou kind se temperamentskomponente kan sien. Hy kan dalk totale van onderskeidelik (P)22, (R)35, (S)12 en (D)6 hê, wat beteken dat hy primêr 'n Roosboompie is met sekondêre Palmboomtrekke (in kort sommer 'n Palmroos). Dit beteken dat jy al twee hierdie boomsoorte goed gaan bestudeer in die hoofstukke wat volg.

As jou kind nog 'n jong kleutertjie is, gaan al die tellings nog redelik laag wees. Dit gaan oor die verhouding tussen die tellings eerder as die numeriese waarde. As die totale byvoorbeeld (P)8, (R)4, (S)11 en (D)8 is, kan 'n mens wel met redelike sekerheid sê dat die outjie nie 'n roosboom is nie! Die boonste drie tellings is so na aan mekaar dat 'n mens dalk bang is om te veel daaragter te lees.

As selfs 'n tweede of derde opinie jou steeds met 'n staking van stemme laat, is dit gewoonlik goed om die eienskappe wat jy in die *b*-deel van die profiel gemerk het, alleen te bekyk. Die eienskappe in die profiel is so gerangskik dat die meer negatiewe eienskappe by *b* lê. Soos ek vroeër verduidelik het, is ons negatiewe eienskappe (ongelukkig!) 'n meer akkurate aanduiding van ons ware temperament. Daar sal waarskynlik op dié manier meer lig op die prominentste boomsoort val.

Die babaprofiel is meer betroubaar as die kleuter-tot-tienprofiel, en die kleuter-tot-tienprofiel op sy beurt betroubaarder as die tienerprofiel omdat kinders se opvoeding, omstandighede, onderwysers, maats en selfbeeld later groot rolle kan speel in hoe hulle vir ons “lyk”. Hoe jonger, hoe ongeskonder! As die profiel van jou kind dus verwarrend is, kan jy eerder na die “jonger” deel van die profiel kyk.

Spesiale notas vir ouers van kleuters

Amper alle ouers van twee- of drie-jariges dink hulle boompie is 'n roosboom. Dikwels is dit 'n “vals” roosboompiefase! Die wil figureer sterk, die emosies is buite beheer, die taalontwikkeling is nie goed genoeg om komplekse behoeftes en gevoelens uit te druk nie, en uitbarstings is dus aan die orde van die dag.

Dit is die fase in jou kind se ontwikkeling waartydens onafhanklikheid en identiteit begin vorm. Die losruk van jou en die ontdekking van hulle eie invloed op hulle omgewing voel vir ons na ongehoorsaamheid, maar dit is in werklikheid noodsaaklike ontwikkelingsmylpale! Dit is die slegste tyd om jou kind se profiel te probeer bepaal, maar dit is ook die tyd wat ons die boompie se spesifieke “handleiding” die nodigste kan kry, nie waar nie?!

Lees maar solank al die handleidings, volg veral die raad vir 'n roosboompie en herhaal die profiel oor ses maande. Sterkte!

Hierdie eienskaplys is slegs vir informele gebruik in jou eie gesin. Besoek gerus www.talltreestraining.com vir betroubare toetse vir kinders, tieners en volwassenes.